

želnega zboru vedno le malenkosti prinašalo. Moje mnenje pa je, da dežela nima samo zahvalnosti, marveč tudi dati. Hočem torej, da prinesemo mi deželni poslanec ljudstvu nekaj doma in sicer v prvi vrsti upanje na boljše gospodarsko bodočnost! Delujmo za ljudstvo, za gospodarstvo!

Naša zelena domovina štajerska bodi pozdravljena...

Novice.

Grazdojstva na Črni gori. List „Radnik“ prinaša zelo zanimiv članek o krvoločnem postopanju črnogorskega kneza Nikite, ki je našim narodnjakom vzor slovanskega vladarja in pod katerega oblast bi tudi radi slov. ljudstvo spravili. Evo, kaj piše „Radnik“: 1856. se je uprlo nekoliko vodij iz plemena Kučimov nasilju in oholosti očeta in strica sedanjega črnogorskega kneza. Oče Mirko Petrovič je šel s vojaki nad plemo Kučimov in je pobil 140 najboljših mož tega plemena. Da bi popolnoma zatrl Kučime je pobil s svojimi vojaki tudi neke deco. 18 otročičev, starih komaj po 2 leti, je pomoril Mirko Petrovič. Nedolžna kri je tekla v potokih. Po smrti kneza Mirka je prišel na črnogorski prestol brat Danilo, stric sedanjega kneza, ki je bil krvolok, kakršnih je malo. Enega dne je dal na log svojemu perjaniku (vojaku), naj gre v dvor rodbine Kadičev in naj mu ženo Todoru Kadiča pripelje, ki je bila na glasu kot zelo lepa. Strojeno. In knez Danilo jo je zaprl v svoje dvore ter jo onemastil. Moč onemastene žene je sklenil ovesti. Kmalu je ubil perjanika ter nato 1. avgusta l. 1860. tuži kneza Danila samega v Kotoru. Današnji knez pa je prekosil v krvoločnosti očeta in strica. Todoru Kadiča je umoril ter s njim 90 njegovih sorodnikov, zapalil 89 domov, oplnil in zatrl ves rod Kadičev, da ni več kamenja, kjer je stal kak dvor. Pobit otroke, žene, starce... Današnji knez je sovražnik omikanih ljudi. Če le more, pobije vsakega, kdor se mu zdi sumljiv. Tako je umoril Bogdanč Medvediča (okrajnega načelnika), B. Bracanoviča, (učitelja), Lazarja Štareviča, Vladimira Tomića (sodnika), Gr. Nikčevića (abs. pravnika) i. t. d. Te umore je izvršil na razne načine pod krinko zakona, iz zasede, s strupom. Zastrupil je znamenitega moža Miloša Pavliča. Pavličevega prijatelja in tovariša Tomića je vkoval v železje. Perjaniki so ga mučili na vse načine, nazadnje so ga dejali v dvorano, polno plina in zapalili. Veliko število inteligentnih Črnogorcev je imel po 10—14 let v ječah, okovane, ne da bi jih zaslišal; tako S. Kaludjeroviča, I. Vomiča, I. Lipovca, H. Martinoviča in dr. Od narodnih poslancev, izvoljenih l. 1901, je ubil popa Marko Tomića in Sime Plamenca; osem jih je pa izgubil iz Črne gore, ostale pa z vso vlado in petimi ministri ima še danes v ječah zaprte in okovane. Zadnje dve leti je umoril 20 najboljših predstavnikov ljudske stranke ter vrge v ječo na traji ali daljši čas na tri tisoč ljudi. Danes je v okovih na Črni gori 230 najboljših političnih osebnosti. Iz političnih motivov je ukončanih v ječi celo nekaj deklet iz nižje gimnazije! V dveh letih so podgali in porušili kneževi perjaniki na njegov ukaz 20 domov! V enem domu umorili dvoje nežnih otrok. V najnovejši aferi v Vasojevičah je zaprtih 490 oseb, ki so se podali v boj za svoje politične pravice. V Kolašinu pa ni bilo pobitih (postreljenih) samo pet, ampak 10 ljudi, kar je dokazano. Govori se pa, da bo te dni zopet 30 Črnogorcev pogubljenih. Tako piše „Radnik“. In lahko dostavimo: To je „kultura“ pol dirjih balkanških držav. Prvaški veleizdajalci pa hočejo našo domovino razbiti, da bi nas pod želo srbskih kraljemorilcev in črnogorskih tiranov spravili.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Polhovke — živje! Naš prijatelj Tebničmar nam piše: Veste kaj, gospod redakter, zdaj se pa vse neha! Najraje bi zapel:

„Jetzt ist mir alles gleich!“

Verkaufte mein letztes Gwandel

ich geh' ins Himmelreich“...

Vse se neha, gospod redakter, vse, vse, vse, vse, pa še enkrat vse! Zadnjič sem napisal za

„Štajerca“ poročilo o shodu v „narodnem domu“, na katerem so ptujski prvaški aklenili, da ne bodejo „trihtrerjev“ na glavi nosili, kakor je to oče Zelenik predlagal, marveč le polhovke, lepe, sivobeke polhovke, kupljene od Kočevarjev... To sem napisal, ker sem bil sam zraven in sva še z Zelenikom liter izabele brez soda-vode spila, Brumenu pa sem špegle pobral, ker bi drugače čeznje padel. Po svoji vesti sem to napisal. Spal sem na-to prav dobro. Drugo jutro ostanem, spijem štamperl sivovke in črno kavo, pogladim svoj špicport, ki mi bode šele zrastlel in grem na cesto. Hotel sem malo okoli sebi pogledati. In lepo je bilo! Ko pogledam v prvi auslog, že vidim tistega Rusa ali Čerkeša, ki prodaja „Zacherlin“ in ki nosi iz solidnosti do ptujskih prvakov polhovko. Prijazno mu pokimam, a on mi ne odzdravi, ker je iz papirja. Kmalu nato mi pridejo nasproti neke gospodične s kratkimi kikelcami. Znanе so mi in dobro vem, da bi morale boste boditi, ko bi ne bila njih družina dobila nemškega denarja. Zdaj nosijo polhovke in Bag se usmili, zakaj bi jih ne nosile? Polbi so ljubke živalice, kakor podgane, zakaj bi te frajlice ne nosile polhovk? Podgane so ljubke in tudi mlade goske so ljubke živalice in „jedes Tierchen hat sein Pläsierchen“...

Sel sem torej mimo teh gosk — pardon, gospodič — natihome pa sem se vpraševal: Narodna noša je izginila in Slovenci so jo pozabili; zdaj so pa novo „narodno nošo“ izumili: ali to gre? Sreča me je neki prvaški šarbar. Noge kakor užgalice, namesto trebuha luknja, izgledal je kakor sedem suhih let akupaj. Ali polhovko je imel, prav, kajti brez polhovke bi se ga sploh ne vidlo. Od daleč je bila sploh samo polhovka videti in bilo je, kakor da bi plavala v zraku. Šele ko je prišla bližje, opazilo se je, da je pod polhovko kupček neureč... In šel sem naprej, ves zadovoljen, da se modra misel polhovka tako lepo razširja. Kar nakrat pa sem obzval, v ušesih mi je začnelo, pred očmi se mi je bliskalo. — kaj pa je to? Pri gledališču izvrševalo je nekaj lampistov svojo dolžnost. Pospravljali so razno v tisti luknjici, ki jo rabi ves svet, in metlje so šumele po tlaku. Naši lampisti so sejele močje in razumejo svojo dolžnost. Niti sam Hribar v Ljubljani, ne zna tako česte pometati. Vse to vem že davni. Ali začudilo me je le to, da so imeli ti močje — polhovke na glavi. Samo ob sebi to ni nič čudnega, kajti lampisti so gotovo bolj potrebni za človeško družbo, kakor tiste slovenske frajlice, ki zaradi nemškega denarja ne hodijo boste. Čudno je le tole: Prvački in prvakinje nosijo polhovke za parado, ptujski lampistijih pa nosijo takrat, kadar česte pometajo in stranišče čedijo! Zato so ptujski lampisti stokrat višji gospodje! In to, gospod redakter, me je tako razburilo, da sem bil ves iz sebe. Zdaj se mi šele polhovke dopadejo...

Nemški divjaki v Ptaju? Pod tem naslovom vpije in tuli Spindlerjev „Narodni dnevnik“, kakor da bi se res uboj in umor zgodil. Kaj pa je bilo? Na postaji v Ptaju imajo nekega načelnika Reichelna, katerega živj krst ne mara. Moš je povod, kjer je bil dolezel v službi, najalabše spomine zapustil. Denunciral je uradnike, njegova žena je obdolišla uslužbenca tatvine itd. in le pred sodnijo so si dotičniki zamogli dobiti pravice. V Ptaju je prišel Reichel na impertinentni način preganjati vse, ki ne trobijo v njegov rog. Ko je prišel Reichel na komando „od gro aj“ župana obiskati, ga je ta moralčno vun vrgele itd. itd. In za tega človeka se zdaj „Narodni dnevnik“ poteguje! Mi vemo, kdo je njegov dopisnik (tisti, ki zna tako lepo za vglami stati!). Reichelnu pa so napravili mladi ljudje navadno „mačjo godbo“. Iz te nedolžne demonstracije napravil je omenjeni list že najhujše nasilje, pravi, da so demonstranti udrti v pisarno, vse razbili in grozili s revolucijo itd. Podli lažnik! Članek je od prve do zadnje besede falotstvo in nam le dokazuje, da je gospoda pri „Narodnem dnevniku“ zadnji čut avarota izgubil! Mi privoščimo Reichelnu, da ga „Narodni dnevnik“ brani. Ali pomagalo mu to ne bode...

V društvu „Krigerjev“ v Ptaju vladajo menda prav lepe razmere, tako da se Bogu smili.

Društvo je menda samo zato tukaj, da gotovi gospodje à la žnidar Vesjak, Pinterič e compagnia beila paradižajo in se bahajo ter nekeke generale igrajo. Vse drugo je pa postranska stvar. Glavno je menda, da pride žnidar Vesjak pri akofovem dohodu in nepovabljen na trg, pa čeprav s svojim nastopom sebe in svoje društvo osmeji. Reklo se bode, da morda prehudo sodimo. Pa ni tako, kajti še hujše in ojustreje besede se nam silijo na jezik. Razmere v tem društvu so namreč še take, da smrdijo po javnemu škandalu. Vzemimo n. p. sledeči slučaj: Svoj čas so razni prvaški gospodje kakor Pinterič, Mahorič itd. na vse mogoče načine silili g. Andreja Bobič, da naj društvu „Krigerjev“ pristopi. Bilo je to začasa ustanovitve tega društva, ki je vsekakor tako potrebno, kakor v dežju raztrgani „parazol“. No, po dolgem prigovarjanju pustil se je g. Bobič tudi zapeljati, da je res društvo pristopil. Stori ni to zaradi lepih očij Vesjaka ali Pinteriča, marveč v prvi vrsti zato, da bi imel v času bolezni ali neurete gotovo podporo. Odkar društvo obstoji, je bil g. Bobič član in je pošteno ter redno svoje domače plačeval. No, in to je že precej let sem. Zdaj pa je g. Bobič bolehal in namesto da bi ga društvo zdaj primerno in pošteno podpiralo, dalo mu je neko „abfertigungs“ v sneku 10 kron in ga — isbrisalo. To je pošteno in lepo in krščansko in slovensko, kaj? Najprej človeku med okoli ust mazati, da pristopa, potem mu skozi desetletja denar pobirati in končno, ko bi se moralo pomagati, pa človeka vanj vreči! To je ravnanje in to dela čast temu društvu, ki se tako ponaha. Vprašamo vse druge člane in „Krigerje“, ako so s takim krutim postopanjem zadovoljni? Kar se je zdaj g. Bobiču zgodilo, to se zna tudi vsakemu drugemu pripetiti. Na vsak način pa je cela ta zadeva javni škandal, za katerega je po našem mnenju „Krigerjski“ odbor odgovoren. In mi za danes le toliko povemo. Enkrat pa posvetimo natančneje v ta blog!

Prvaški katehet proti šoli. Res žalostne razmere roči prvaška bujarija v naših neurečnih pokrajinah. In najbolj žalostno je to, da razširjajo besno gonjo zlasti oni gospodje, kateri bi morali ljubezen do bližnjega širiti. Velika množina duhovnikov je padla na stališče politično-krijočega fanatizma! To je rak-rana in to je vzrok, da „vera peša“. Mladi kaplani se zaganjajo zlasti proti nemški šoli. Pri temu se obnašajo tako, da jih mora dostikrat celo cerkvena oblast, ki je gotovo zelo potrpečljiva, za ušesa prijeti. Tako n. pr. je kaplan in šolski katehet v sv. Martinu pri Velenju v vsakem osiru hujkal in nasprotoval nemški šoli v Velenju. Fant je sicer sam na tej isti šoli katehet in dobiva primerno plačo od lastnika te šole, nemškega „Schulvereina“. Moral bi biti hvalečen za lepi postranski zaslužek in storiti svojo dolžnost kot plačana pomočna moč šole, ako se že svoje duhovniške dolžnosti ne spominja. Seveda, storiti se ne more dosti proti takemu hujkaču. Katehete nastavlja namreč žalbobo cerkvena oblast. In tej je večidel prav, da političnijo ti „črni kosi“... Proti kaplanu v sv. Martinu se je nemški „Schulverein“ tudi na kneskoškofijstvo pritožil. Upamo, da bode kneskoškofijstvo mladega hujkača pošteno na njegovo dolžnost opominjalo. Za sedaj je dobil nemški „Schulverein“ sledeči nemški odgovor:

„Knez škof. lavantinski konsistorij.
Št. 5427. Maribor, 16. dec.
Na slavni nemški „Schulverein“

Dunaj.
Z osirom na Vaš cenjeni dopis z dne 6. nov. 1909, št. 30.497, se slavnemu „Schulvereinu“ naslanja, da se v dotični zadevi vršijo poizvedbe in da se je obenem g. kaplana in kateheta v sv. Martinu pri Velenju primerno poudčilo. — K. Hribovšek, pisarniški ravnatelj.“

V tem pismu se je torej precej odkrito izreklo, da se je dotičnega kaplana-hujkača opozorilo na njegovo dolžnost. Upamo, da se je to precej ojstro storilo, kajti taki kaplani imajo presneto debelo kožo. Na vsak način bode treba odločnega nastopanja proti takim nevarnim petelinom črne garde. Ako kakšni politični kaplan ne mara v nemški šoli podučevati, no, saj ga nikdo ne sili, saj gre lahko šabe pet učiti, kajti od šole itak eno figo razumo. Ali breznačajno je, od nemške šole denar jemati in potem proti tej šoli hujkati. To je ligurianstvo najgrše vrste!

Trboveljski Roš je pošteni od nohta na nožnem palcu pa do zadnje kocine na glavi... Žalostno je le to, da mu nikdo ne veruje. Zadnjič smo Roša razžejili. In šel je ter napadel nekaj popolnoma nedolžnih gospodov v prvaških listih. Ob koncu svojega spisa pa je rekel, da se s „Stajercem“ ne bo raval. Hmhm! Zdaj bode pa že vsa Slovenija verjela, da je Roš najbolj pošten človek pod božjim solncem... Ali mi pa pravimo: nesramnost in predrznost je to, kar je ta Roš napisal. Ta Roš, bivši župan, ki so ga občani iz stolca bacnili, — bivši poslanec, ki so ga lasni pristasi iz deželnega zbora pognali, — ta Roš, prijatelj pijanega in krvavega Uršiča in ednakih elementov, — ta Roš, ki je znal tako lepe kšefte v okrajnem odboru delati, — ta Roš, kateremu je naš list očital celo vrsto sleparij, — ta pošteni je torej z nami noče „ravšati“. Verujemo, ker takega človeka, ki se mu javno sleparijo očita, brez da bi tožil, sploh nikdo raztaliti ne more. Žaliti se more ravno le človeka, ki ima kaj časti v sebi!... Roš, veš kaj: svojo čast si ne opereš ne v „Narodu“ ne v „Dnevniku“! Ako si res tako prokleto nedolžen, potem pojdi k sodniji in toži. Mi ne pobegnemo, mi povemo takoj pisca žaljivih člankov. To žili! Dokler pa ne tožiš, toliko časa ostaneš v resnično, kar smo o tebi pisali! In pisali bomo še... Pri vsemu temu se le čudimo enemu: kako morejo gospodje v trboveljskem občinskem zastopu poleg enega Roša sedeti, dokler si ta svoje časti ni opral? To nam je nerazumljivo!

Prvaški skrbil. Graščinsko posestvo Josefa pri Ribnici je kupil svoj čas neki Lenarčič. Mož je priromal iz Kranjske in spada zato med najbolj vnete pristase ruskega prijatelja Hribarja. Prišel je seveda zato tudi na Stajerskem tako, z najgrobšo prvaško gonjo. Navajen je ta Lenarčič ljubljanskim razmer in se tudi še živo spominja časov, ko so ljubljanske „barabe“ tujo lastnino poškodovale in nemške napise smemale. Te šege se Lenarčiču menda tako dopadejo, da jih hoče tudi pri nas vpeljati. Moželj, ki še stajerskega ljudstva ne pozna, prišel je grozovito gonjo proti nemškim napisom na progi železnice. Ker sam ne more nič opraviti (kajti kranjskih Lenarčičov se na Stajerskem ne poslušajo!), izdal je neko „petičijo“, v kateri razodeva svoje kranjske želje, katere se pa ne on, niti kdo drugi od prvaške gospode ne upa podpisati. To „petičijo“ se pošila raznim občinam in v priloženem pismu se zahteva, da jo občine podpisajo. Pravi se, da bode ta potem poslanca dohtarske stranke Roblek in Ježovnik v državni zbornici primerno rogovilila. Oj ti prvaška otročarija ti! Ali misli ta kranjski Janez res, da stajerske občine nimajo drugih skrbil? Okrajna zastopa mariborski in marenberški sta se tudi odločno izjavila proti temu nepotrebnemu hujkanju. Ljudje so popolnoma zadovoljni z nemškimi napisi in jih tudi najboljše razumejo. In če raznim Lenarčičom to ni prav, pa naj v božjem imenu na Kranjskem ostanejo! Tam lahko rogovilijo, kakor hočejo. Pri nas pa ne potrebujemo take hujkarije! To si naj Lenarčič zapomni. Upamo, da bodejo dotične občine toliko pametne, da vržejo Lenarčičovo pisarjo v koš. Občina ima dovolj gospodarskega dela in zato ne mara za politično gonjo...

Okrajni zastop Rogatec imel je 28. p. m. svoje občno zborovanje. Sklenilo se je, da se dviga kakor doslej 56% okrajnih doklad. Poleg navadnih izdatkov najdemo v proračunu za l. 1910 tudi stroške za zgradbo okrajne ceste 2. razreda Podplat-Kostivnica, nadalje Zetale-Naraple. Poleg tega se je dovolilo letni donosek 235 K za stroške železniškega projekta Rogatec-Brežice. Načelnik g. Jos. Simony je naznanil, da so dohodki okrajnega zastopa valed odpisa zemljiškega davka za 8000 K izdatno padli. Sklenilo se je, opozoriti vlado, da je na tak način vsako redno gospodarstvo v okraju nemogoče. Za obrtno nadaljevalno šolo v Rogatcu dovolilo se je 100 K podpore. Dr. Mulli je predlagal, da naj se pri lokalni železnici rogaški vpeljuje tretjega vlaka naprosi in ravno tako izsivavo do Krapine (sprejeto). Tudi se je odločno protestiralo proti nameravani vpeljavi davka na mineralno vodo.

Domača industrija. Iz Radgone se poroča: Mestna občina radgonska je zdaj svojo veliko parno fabrikko za opako v okolici Križevcev izgotovila. Tovarna je urejena z najnovejšimi mašinami. S to fabrikko kakor z ono v Črešnjevcu zamogla bode občina 8 do 10 milijonov ilovinega blaga (i. s. Pressfalzriegel, Strangfalzriegel, Biberschwänze, Dachfirstriegel, nadalje opako za zidovje, cevi itd.) izdelovati. V porabi je 265 konjskih motij, ilovica pa je izborna. Tudi cene bodo nizke. Ravnatelj je g. K. Korath.

Umrl je v Ptuj po dolgi in težki bolezni lastnik trdkve Sirk g. W. Winkler. Vrlemu meščanu želimo mirni počitek v domači zemlji!

V Mariboru bil je za župana zopet g. dr. Joh. Schmiderer, za podžupana pa g. dr. Mally izvoljen. Čestitamo!

Tečaj za kletarstvo se vrši od 7. do 12. februarja v deželni sadjarski ter vinogradniški šoli v Mariboru. Naznanila se sprejema do 1. februarja. (Več v inseratu današnje številke „Stajerca“).

Letni in živinski sejmi na Stajerskem. Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, označeni z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 10. januarja pri Novi cerkvi**, okr. Celje; v Šmarju pri Jelšah**. Dne 11. januarja v Ljutomeru; v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu (sejem z veliko živino); na Planini**, okr. Kozje. Dne 12. januarja na Ptuj (sejem s ščetinariji); v Imenem (sejem s ščetinariji), okr. Kozje; v Mariboru*. Dne 13. januarja na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu*. Dne 14. januarja pri Sv. Filipu-Vrhače**, okr. Kozje; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 15. januarja v Brečicah (svinjski sejem); v Arvežu (sejem z drobnico). Dne 17. januarja v Petrovčah**, okr. Celje pri Sv. Petru**, okr. Gornja Radgona; v Kapelah**, okr. Brežice; v Marenbergu**, v Tilmici**, okr. Lipnica. Dne 18. januarja v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*. Dne 19. januarja na Ptuj (sejem s konji, govedom in s ščetinariji); v Imenem (sejem s ščetinariji), okr. Kozje. Dne 20. januarja na Malih Rodnah**, okr. Rogatec; v Bučah**, okr. Kozje; v Gradcu*; pri Sv. Lenartu v Slov. gor.**; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Ernovžu**, okr. Lipnica. Dne 21. januarja v Teharjih**, okr. Celje; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 22. januarja v Mozirju**, okr. Gornji grad; v Brečicah (svinjski sejem); na Bizeljskem**, okr. Brežice. Dne 24. januarja v Radgoni**. Dne 25. januarja v Studenicih**, okr. Slovenska Bistrica; v Ormožu (svinjski sejem); v Koprivnici**, okr. Kozje; v Slovenjem Gradcu*; v Lipnici*.

V Sv. Jurju ob j. ž. so otvorili novo kmetijsko šolo.

Sejem v Ptuj se je vršil 5. t. m. Prignalo se je 210 konjev, 1140 komadov govede in 960 prašičov. Trgovina je bila pri navadnih cenah dobra. Prihodnji konjski, goveji in svinjski sejem se vrši dne 19. januarja, svinjski sejem pa že dne 12. januarja.

Slov. Bistriški okrajni zastop imel je 28. p. m. pod predsedstvom načelnika dr. H. Wiesenthalerja svoje zborovanje. Sprejel se je okrajni proračun za l. 1910, kateri znaša v dohodkih 9.500 K in v potrebščinah 72.097 K. Za ceste se potrebuje 29.253 K, za upravo 3000 K, za pasive 39.044 K. Dvigalo se bode 50%-no okrajno doklado.

Brenčičeve ciglarne v Razgornici je kupila firma Celotti & Tolazzi za 98.000 K.

Težka nesreča. V delavnici južne železnice v Mariboru je prijel delavec Joh. Löschnigg za električno žico. Padel je takoj nezavestno na tla. Težko ranjenega so pripeljali v bolnišnico.

Železniška nesreča v Pesnici. Kakor znano se je svoj čas zgodila večja železniška nesreča v Pesnici, katere posledica je bila smrt enega potnika in težko ranjenje več drugih. Pred mariborsko sodnijo so se imeli krivi železniški uradniki zagovarjati. Obsojeni so bili: uradnik Slanaki na eno leto strogega zapora, čuvaj Kvas na 8 mesecev in čuvaj Pausi na 6 mesecev strogega zapora.

Zgori je v Novivasi pri Ptuj mlin Marije Ljubec. Začelo je po dnevu goreti. Vzrok požara ni znan in je škoda ogromna. — V Ore-

hovcu pa je pogorela viničarija g. Kodolitscha. Baje so otroci zaigali.

Iz Koroškega.

Napredna zmaga. Pri občinah volitvah v občini Finkenstein so zmagali naprednjaki v vseh 3 razredih. Klerikalci so le v 2. razreda 2 pristasa izvolili, čast zavednim volilcem!

Prvaški polem. Poroča se nam: Prvaško hujkanje spravilo je že celo vrsto denarnih zavodov v zadrego. Zdaj se prav slabo godi tudi najstarejši prvaški posojilnici na Koroškem, oni v Glinjah (občina spodnje Borovlje). To posojilnico so smatrali doslej za enega najboljših slovenskih denarnih zavodov. Ja, ja, je pač slabo za vsak denarni zavod in sploh za vsako gospodarsko delo, ako se vtika hujkanje vmes. Znani provizor Arnuš, skozinakov hujkajoči duhovnik, sezidal je lanske leto v spodnjem Ljubu politični „delavski dom“. To pa seveda hujkačem prvaške ideje v Glinjah ni dalo miru. Zato so hoteli nekaj vatvariti, s čemur bi zamogli vloviti še tiste ljudi, ki niso enemu Arnušu na lim šli. V prvi vrsti so pričeli seveda študenti rogoviliti in sicer mladi ljudje, ki so še precej mokri za ušesmi in ki bi se morali pač v prvi vrsti svojih knjig držati. Bili so to slovenski visokošolci Ravnik, Čemer in dr. Mišič. In ti mladi ljudje so pričeli „delati“. Hoteli so s svojimi ustanovami Borovlje popolnoma obkrožiti. Podpirati so hoteli tudi tista slovenska podjetja, ki niso hotela prav napredovati, tako n. pr. znano fabrikko orožja „nemškega Slovenca“ Wernik in prvaško posojilnico. Na ta način so mokronosi prvaki mislili, da bodejo Nemce in naprednjake kar čez noč potrli. Ko bi tako lahko šlo! Denarju pa te gospodi v Glinjah takoj manjkalo. Vkljub temu so sklenili, da naj glinjska posojilnica tam neki „Kmetiči in delavski dom“ zida. Ta „dom“ naj bi bil veliko večji kakor Arnušova koča. Posojilnični načelnik L. Sablačan je novemu načrtu najprej nasprotoval. Vedel je, da je blagajna posojilnice za tako zgradbo premajhna. Ali kmalu so dobili Sablačana. Odkrpili so mu uamre njegovo posestvo z gostilno, mešano trgovino in tobak-trafiko za prav lepe denarje in mu dovolili poleg tega prav lepi „auszug“. In tako so pričeli zidati. Zgradba je bila v resnici veliko večja nego Arnušova. Ali predno se je še otvorila, pričelo je v posojilnični blagajnici denarja zmanjkovati, tako, da so tudi najzvestejši slovenski člani svoje zaupanje izgubili. Pred kratkem je baje 10 tisoč vložnikov posojilnice odpovedalo svoje članstvo in potegnili svoje vloge nazaj. Prvaška prerezatnost obremenjena blagajna zdaj za skoraj 100 tisoč kron. Dobodkov ni pričakovati, vzdržanje nove „palace“ pa bode leto za letom velike svote denarja zahtevalo. Lahko si torej mislimo, kakšen bode konec. Na tak način mora priti to poloma in vbogi vložniki, zaupljivi ljudje, plačali bodejo ta polom s krvavim svojim denarjem. Vbogi ljudstvo!

Nasilstvo prvaških občinskih sultanov. Pise se nam: Občinski zastop v Selah spada med one, v katerih se prvaška zagriženost na Koroškem najbolj razvija. Nobenega nemškega dopisa ne sprejema, nobenega nemškega spisa ne izdaja, pa naj si gre potem za stranke, ki ne razumejo slovenščine ali za državne oblasti ali deželni odbor. Pred kratkem se je razpisalo nove volitve občinskega odbora, katerega mandati je še davno potekel. Kakor po navadi se je seveda tudi zdaj na pravico in postavo posabilo. Davkoplačevalci in častne člane, katerim so pred leti slovenski občinski zastopi to čast dali, se je črtalo iz volilne liste. Nasprotno pa se je sprejelo v njo take, ki nimajo volilne pravice, ker ne plačujejo nobenega davka ali ker so že pre mesecev v občini, ali pa katere se je šele neposredno pred razpisom za častne člane imenovalo, proti kateremu imenovanju se je pa rekura vložil. Samolast in nasilje prvaških občinskih sultanov v zvezi s glavnim duhovniškim hujkačem je bilo tako, da je za te ljudi vedno tako ljubeznivo okrajno glavarstvo v Celovcu razpis razveljavilo in druga na podlagi nove volilne liste naročilo. Temu uradnemu poročilu pa se noče občina podvreči. Raspusta krajnega šolskega sveta sledil bode razpust občinskega zastopa, kakor to postava v takih nezaščitanih slučajih zahteva.

Selo. V „Miru“ godrnja neki Selak (saj ga dobro poznamo): otrokom so se razna darila obljubovala, če iz hrvaškega razreda v dvojezični razred prestopijo. Tega lažnika lahko zavrne-
mo! Za kateri razred se kupujejo otroci? Pisač, malo zgrešil si jo! Ali si že pozabil, kaj je Ma-
žijeva frajlica prinesla o Stinevo kajžo, da sta deklica in deček Užnik iz dvojezičnega razreda v slovenski razred vstopila? Za čudovati se je le temu, da ta frajlica še ni modrejša postala, ker sama na sebi čuti, koliko slovenske šole kori-
stijo. Kaj ji pomagajo ljubljanske šole? Prav nič! Če bi se tam kaj pravega naučiti mogla, bi ji ne bilo treba zdaj glažke nositi. — Še ne-
kaj! Terklova mati so poslali njih Julco v dvo-
jezični razred. Kaj se zgodi? Fajmošter pridirja in razgraja v hiši: „Pogubljena je tvoja hčerka, ker obiskuje dvojezično šolo!“ Terklova mama je nimajo tako malo, kakor si fajmošter misli, oni vejo kaj otrok za življenje se učiti mora in dajo Janezu najboljši odgovor, mu obrnejo hrbet. Če so otroci dvojezičnega razreda pogubljeni, si le ti kriv, ti jih znabiti pogubiš, saj ti sam jih poučuješ v krščanskem nauku! Janez, poznaš sramoto kaj? Se ne aramuješ takega dejanja! Le glej, da ti ne boš pogubljen, tvoja vest ni tako čista, kakor vest otrok dvojezičnega razreda. „Mir“, ti ne razširjaj več laži, ampak re-
nico, ne trosi sovraštva in „nemir“ med ljudi in poročaj lažnjivemu selakemu pisaču: Pred svojimi vrati pometaj!

Iz Wernberga. Kakor se poroča, je prvaško-politični agitator in gostilničar v Srejah nad Vrbo svojo prvaško gostilno prodal. Kam se preseli, še ne vemo; mogoče ga nese v belo Ljubljano ali pa k arbakim ciganom. Občani se za tem človekom ne bomo jokali; mogoče da joka župnik in njegova kuharica. Torej adio, Zdravko „auf Nimmerwiedersehen“!

Svetinavas. Darilo. Grof Dietrichsteinova fideikomis grafična Humberg je darovala za po-
gorelec v Svetinavasi 100 kron in za gasilno hišo ki se bo nove zidala 20 kron. Podpora pogor-
elcem se je takoj razdelila in izreče se gospodini na tem mestu prav srčno zahvalo. Podporni odbor.

Svetinavas. Tombola prostovoljne požarne brambe v korist novega gasilnega hrama na Štefanovo se je prav prijetno izvršila. Poštene ve-
selice je bilo dosti. Dobički so bili lepi in dra-
goceni. Tudi pijača in postrežba pri Količu, kakor po navadi, dobra. Čistega dobička je nad 200 kron ter prijatelji gasilcev, ki so k tej na-
pravi dobrosrčno toliko darovali, so lepe hvalne vredni. Živelci nasledniki!

Iz Medberovnice. Zadnji petek smo pokopali rajnega Tomaž Pichler-ja, biskupa goddurja in štacunarja. Bil je tihi, miren a vzgleden napred-
njak. Naki pevci so mu zapeli na pokopališču lepo nemško nagrobno. Naj mu bo zemlja lahka! Zunaj groba stojeci prijatelji pa si obdr-
žimo njegov odkritosrčen značaj v dobrem spominu.

Spodnje Borevije. Naša požarna bramba na-
preduje. Otvorila si je pevski klub in pretečeno nedeljo je ta prvokrat nastopil v dvorani Elia-
sove gostilne. Ljudi je prišlo od vseh strani ne-
pričakovano veliko in vsi poslušalci so hvalili krasno nemško petje. Ta klub ima pa tudi jako iz-
vratne pevce in zmognene in marljivega kor-
mestra. Čast njemu, njegovim veselim pevcem in vsm ki se zanimajo za prelepo nemško petje. Mi pa se bomo ravnali po starem pregovoru, ki pravi: Kjer prepevajo, tja zabajaj! Hudobni ljudi nimajo pesmi!

Iz prvaškega etoka Glinjanov. Častiti go-
spod urednik naprednega lista „Štajerca“! Blago-
volite sprejeti sledeče vrstice in postavite jih v svetilnico „Štajerca“, da jih bode zamogel vsak-
do brati tudi v takih hišah, katerih okna so že s prvaškimi deskami zakrita. Moje vrstice pa se glasijo: Prvaško mišljenje je res nerazumljivo. Posluševalci tega miselskega reda pravijo: Črti in zmijraj Nemce in njih sosedne prijatelje ko-
likor ti duša da. Tako danes. Jutri pa postavijo druge možgane v svoje črepinje, in glej — že stojijo na glavi. Evo dokaz. Ta prvak zagleda nežno nemško deklico, srce mu skipi, ne more se premagati — ukrade ji od zadi sladke po-
ljubek. Drugi kimovec Hribarjevega prvaštva sedi lačen v gostlini. Ker ve, da je natakarcica prist-
na Nemka, pogleda skoz modre nemške oknice

v njeno usmiljeno srce in glej — to nemško srce mu je ozdravilo želodcev krč z mastno pečenko. Zopet drugi gospod prvaških beračev je pred letami takole zdihoval:

„Na vesi no kajžico mam,
Ma dva cimra in hram,
Pa kaj mi pomaga
Ta kajžica draga,
Ko notri prebivam koj sam —
Sam — sam — sam —
Ko notri prebivam koj sam.“

To izrekiš postane prvaški karicelj nekako otožen, razjoka se, potem gre k svoji mami in ji približno takole toži: Ravnokar sem si solze obri-
sal, ni mi več za ledig stan, na vseh sloven-
skih oknah v dolini in na gorah sem že moj prvaški naturpotre za lekanje ponujal, pa za-
manj, nobena slovenska devica mi ne odpre ne duri. Jój — jój, poglejte me ljuba moja mami-
ca, zopet sem solzen. Kaj početi? Poskusi bodem še pri nemških dekletih. In glej — glej posre-
čilo se mu je — dobil je lepo ženo iz proklete Germanije in jo še zdaj prav rad ima. A da bi se ta širokoustnež nemškega naroda, kateri mu je dal dobro in pridno ženo, hvalažno spomi-
njal, to njegova prvaška butica ne zapoade. Prvaškega Savla je težko v nemškega Paula spreobrniti. Amen!

Utonil je v malem jezeru pri Vrbi čevljar Joh. Preim. Sel je na led, ki se je udrlo. Mrliča še niso našli.

Dezertor. V Celovcu je pobegnil vojak Del-
seuno. V Trstu bi ga kmalu prišli. Ali vrgel je enega policaja čez stopnice in zopet pobegnil.

Po svetu.

Češki stopar. Disponent „Češke banke“ v Pragi Korinek je osleparil zavod za 390.000 K. Štrajk. Na Angleškem v Northumberlandu štrajka 20.000 rudarjev.

23 oseb utonilo. V Novigradu pri Karlovcu peljalo se je 35 oseb v barki čez reko k pol-
nočnici. Barka se je preobrnila in 23 oseb je utonilo.

Delavska smrt. V fabriki sodavice Müllers v Hrušavi (Moravsko) bilo je troje delavcev od strupenih plinov zadušeni, 10 pa težko ranjenih.

Loterijske številke.

Gradec, dne 24 decembra: 28, 51, 1, 15, 5.
Trst, dne 31 decembra: 25, 79, 80, 23, 42.

Kder hoče na naše izdatke odgovor, naj pri-
loži vprašalnemu listu retur-marks. Brez
marke ne pošiljamo odgovora.

Giht
revmatične
bolečine
Zoltán-žavba (Nali-
Liment)

To izbrano priznano mazilo dobi se v vsaki večji apo-
teki za 2 kroni pri steklenici. Pošta razpošilja po
apoteki Zoltán, Budimpešta V, Neuhofgasse.
Zaloge: Dena, e le hr d-erna ap-ika.

Razglas.

Na deželni sadjaraki in vinogradniški šoli
v Mariboru se vrši v času od 7. do 12. februarja
posušni tečaj za kletarstvo, ki je proračunjen za
posušnike vinogradov in druge interese in pri kate-
remu se bode obravnavalo vsa važna, tega predmeta se
takoča vprašanja in to teoretično; ter praktično.

Število udeležencev je odmerjeno doslej na 20. Na-
znanilo k udeležbi pri posušnem tečaju vstopati je do
1. februarja na podpisano mesto. Vsakdo, ki je k tečaju
dopušen, plačati ima 10 K za pokritje s tem zvezanih
troškov, to pa že pri vstopu blagajni zavoda.

Predavanja in poduk se zgodi v nemškem jeziku.
Ravnateljstvo deželne sadjarake in vinogradniške
šole v Mariboru.

Tržna poročila

Trst, tedenski sejem dne 5. januarja 1910:

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena	
		K	va
Pšenica	50 kil	13	50
Riž	50 kil	9	50
Ječmen	50 kil	9	50
Oves	50 kil	8	—
Kuruza	50 kil	8	—
Proso	50 kil	7	50
Ajda	50 kil	2	10
Krompir	50 kil	10—16	—
Fišol	1 kila	—	56
Leča	1 kila	—	64
Grah	1 liter	—	30
Kaša	1 kila	—	52
Pšenični gris	1 kila	—	40
Riž	1 kila	—	88
Sladkor	1 kila	—	92
Čepnje	1 kila	—	60
Cebule (luk)	1 kila	—	30
Kimel	1 kila	1	20
Brinjeve jagode	1 kila	1	—
Hren	1 kila	—	50
Zelenjava	1 kila	—	46
Ustna moka	1 kila	—	48
Moka za šemije	1 kila	—	42
Polentna moka	1 kila	—	44
Goveje maslo	1 kila	3	—
Svinjaka mast	1 kila	2	20
Speh friši	1 kila	1	86
Speh okajeni	1 kila	2	20
Zmave	1 kila	—	—
Čepnje frišne	1 kila	—	24
Sol	1 kila	3	40
Puter frišni	1 kila	—	—
Sir, štajerski	20 kom.	2	—
Jajca	1 kila	—	20
Goveje meso	1 kila	—	40
Telečje meso	1 kila	—	60
Mlado svinjako meso	1 kila	—	60
Drevesno olje	1 kila	1	20
Rips olje	1 kila	—	80
Sveče, steklo	1 kila	1	70
Žajfa navadna	1 kila	—	60
Žganje	1 liter	—	80
Pivo	1 liter	—	44
Vinski jesihi	1 liter	—	40
Mleko, frišno	1 liter	—	20
Mleko brez smetane	1 liter	—	16
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	9	—
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	7	—
Lesni ogelji trdi	hektoliter	2	—
— mehki	—	1	80
Premog (Steinkohle)	100 kila	—	70
Mrva	50 kila	—	3
Slama (Lager)	50 kil	—	6
Slama (stolja)	50 kil	—	70
Zelje, glava	100 k.	—	4
—	—	—	50

Mestni urad ptajski, dne 5. januarja 1910.

Zdrave delavke

tudi delavci dobi-
v to-
varni za ugalnice Marja-
Rast pri Mariboru trajno in
dobro plačano delo ter tudi
prosto stanovanje. 808

Epilepsija, Krči,
Nervozno stanje.
Izredni uspehi potom
„Epileptikum“
post. varov. Cena K 7.—
Zabijavje zdravnikoraz-
pravo št. 86 zastojni od
glavne zaloge. Apoteka
sar Austria. Dunaj IX. ali
pa naravnost od fabrike:
Priv. Schwannapothek.
Frankfurt am Main. 2

Ze 50 let obstoja, dobro
ideja

trgovina z mešanim
blagom 789

v večjem farnem kraju spod-
nje štajerske v neposredni bli-
zini celovce, se da v najem in
to pod dobrih pogoji. Vse se
tave pri agenci „Stajerca“

V službo se takoj sprejme
preden

konjski hapec 81
vsej poljskega dela. Plača na
vino 240 kron in hrana. Gra-
tina Novi-Kloster sv. Peter.
Novi dolina.

Kupim majhno posestvo

s stanovanjem. Kakovost po-
sestva in stanovanja, lega-
za, zidna cena in nastančni na-
zori. Ponudbe na: Podravski,
pešta sv. Marjeta pri Ma-
kaj.ih. 50

Hiša 46

v Vudini pri Ptuj, 10 minut
od mesta, obstoja je 2 sob,
2 kuhinje, dervarnice ter 1/2
orala polja in vrta, se proda.
Cena 6400 K. Vpraša se pri
upravi „Stajerca“.

Želim se omožiti.

Mojster z dvema obrtoma, imam
pod seboj 35 ljudi. Tako želi-
m tenako srednje starosti,
razumno in tudi da bi imeli
nekoliko premoženja, okoli
1500 kron; tako se sprejme na
posel; posojilo je brez doka-
Vprašanje pod „Svetni zakon“
na upravnistvo „Stajerca“. 41

Na Spodnjem-Stajerskem v
lepi fari je ena

hiša 42

s 3 sobami, 2 kuhinji, blav za
4 živine, 4 svinjake, stala, a
cementom zidov, okoli hiše
lepo sadbeni travnjak, lep sa-
dovnjak, travnik za kravo re-
diti, nekaj orane zemlje za
svinjsko rejo, povrki so dobro
idoti konce, trgovina z meša-
nim blagom, gostilna, ligan-
rija, prodaja tobaka, markov,
kolevok, najbolj paše za trgov-
ca. Cena ima 7000 K. Naslov
pove uredništvo tega lista.